

אלמנה ניזונת פרק אחד עשר כתובות

אגרת בקורת. הא דמתן בפ"ק דב"מ (דף כו.) אגרות שום ואגרות מוזן רגיל ר"ת לומר מללל אומר שטרי שום שטרי מוזן כדלמא שטרי חליפה ומאזנין שטרי צדוקין נראה לו דקרי אגרת מה שצ"ד שנמקום זה שולחין אגרותיו לצ"ד אחר לשום ולמוזן לפלוני אבל הכא לא חפסר לפרושי האי ולעיל בשלהי אף על פי (דף סד.) כותבים אגרת מרד על ארוסה. מ"ר: **אלו דברים שאין מבריון עליהם העבדים והשטרות והמטלטלים.** אית לן לאוקמא האי מוטלטלין ושטרות כגון שיהיה להם לכתובה ח"נ דתפסן ממייס דאי לאו הכי לא גביא לכו לא אשה ולא בעל מוט: **והאילונית אין לה בתובה.** ואין לדייק הא גיטא בעיא דפרישית צפרק המדיד (לעיל ע"ב): **ולא מוונת.** לא תימא שניה דאין מהימא אית לה לאחרא אלמנה לכ"ג דאית לה לאחרא מיתה לית לה מחיים דלמא תתעבד גביה כדלמרי' גיט מותרות (יבמות דף פה.) וסו' כ"ש הך דלית לה לאחרא מיתה (דמחיים נמי אית לה) ולא תימא נמי דמחיים לית לה אבל לאחרא מיתה אית לה כאלמנה לכ"ג דהא דלית אית קמיני גיט מותרות (ג"ו סו') אלמנה לכ"ג אית לה מוונת שניה אין לה מוונת ויש לה מוונת דקאמרי היינו בעל כרחך לאחרא מיתה ודמחיים דהכי אמרינן שניה דאין לה: **ולא בלאות.** צנקוס אחר פרש"י מה שנתר ממשקי הנגדעין ואומר רבי דא"כ ה"ל למימר בלאותיה קיימין כדלמרינן בכל דוכתא לעיל בפ' אע"פ (דף סו.) ועוד הא בנלות היינו בעל כרחיה מה שזלה ולא שחקים שנתר מלמרינן בנמרה דממלאת אי דליתנהו אידי ואידי שקלא. מ"ר: **רב תני קטנה יוצאה בגט.** פי' בתמתי': **אינה צריכה להמתין.** להאיא לישנא דגור שמואל צונת דקטנה בשלהי ד' אמות (יבמות דף לז.) וסו' דמיתלפא בגדולה הכא שאני דמילאנה מוכיח עליה: **תנינא**

כל דובין מבי דינא אדעתא למיפק ליה קלא הוא דובין קמ"ל: רשב"ג אומר כו': ועד כמה אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת עד פלוגא תניא נמי הכי אמר רשב"ג ב"ד שמכרו שוה מאתים במנה או שוה מנה במאתים מכרין קיים אמר אמימר משמיה דרב יוסף א"ב"ד שמכרו בלא הכרזה נעשו כמו שטעו בדבר משגהו והוזרין נעשו ודאי טעו דתנן א"ב"ד ששם היתומין שלשים יום: ושם ההקדש ששים יום ומכריון בבקר ובערב אי מההיא הוה אמינא ד"מ שליח אבל ב"ד לא קמ"ל איתיה רב אשי לאמימר שום הדינין שפחתו שותות או הותירו שותות מכרין בטל הא שוה בשוה מכרין קיים מאי לאו דלא אכרוו לא בדאכרוו הא מדסיפא בדאכרוו הוי רישא בדלא אכרוו דקתני סיפא אם עשו אגרת בקורת אפי' מכרו שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה מכרין קיים אלא לעולם בדלא אכרוו ולא קשיא דכאן ברכיים שמכריון עליהן כאן ברכיים שאין עליהן העבדים והמטלטלין והשטרות עבדים טעמא מאי שמא ישמעו ויברחו מטלטלין ושטרות שמא יגנבו ואיבעית אימא כאן בשעה שמכריון כאן בשעה שאין מכריון דאמרי נהרדעי לברנא למוזני ולקבורה מובנינן בלא אכרואת ואב"א כאן במקום שמכריון כל כתובין שאין מכריון דאמר רב נחמן מעולם לא עשו אגרת בקורת בנהרדעא סבור מינה משום דבקיאי בשומא א"ל רב יוסף בר מניומי לדידי מיפרשא לי מיניה דרב נחמן משום דקרו להו בני אבלי נכסי דאכרואת אמר רב יהודה אמר שמואל מטלטלין של יתומים שמין אותן ומכרין אותן לאלתר רב חסדא אמר אבימי מוכרין אותן לשווקים ולא פליגי הא דמיקרב שוקא הא דמרחק שוקא רב כהנא הוה בידיה שכרא דרב משרשא בר חילקאי יתמא שהייה עד ריגלא אמר אע"ג דנפל ביה איצטא מיייתי וזוה חריפא רבינא הוה בידיה חמרא דרבינא וזמי יתמא בר אחתיה הוה לדידיה נמי חמרא הוה קמוסק ליה לסיכיא אתא לתמייה דרב אשי א"ל מהו לאמטויי בהון א"ל זיל לא עדיף מדידך: **מתני' ההמאנת** השניה והאילונית אין להן כתובה ולא פירות ולא מוונת ולא בלאות אם מתחלה נשאר לשם אילונית יש לה כתובה לישראל בת ישראל לנתין ולמוזני יש להם כתובה: **גב' רב תני קטנה יוצאה בגט אין לה כתובה בגט אין לה כתובה בגט יש לה כתובה ואזדא שמואל למעמיה דאמר שמואל ממאנת אין לה כתובה יוצאה בגט יש לה כתובה ממאנת לא פסלה מן האחין ה"ל פסלה מן הכהונה יוצאה בגט פסלה מן האחין ופסלה מן הכהונה ה"ל ממאנת אינה צריכה להמתין שלשה חדשים יוצאה**

כל דובין מבי דינא אדעתא דנסיק ליה קלא זבין. לפי שהן מוכרים בהכרח וצונת הלוואה שאלו היו עליה עסקין היו יוצאין ומעטרין הלך כדלמא בנכרית הוה לוקח קמ"ל: ומוזרין ואין אומרינן מה עשה עשו ושלם מבינה אלא הדרי זבני: **נעשו.** בתמיה. הא ודאי טעו בדבר השני במשנה: **שום ההקדש.** גזר המוכר קרקע של הקדש: **ששים יום.** מושכים ימי הכרזה: **שמי יגנבו.** כשנאספין לראותם כדי ללוקחם: **השטרות.** שמוכרין שט"ח של יתומים לאחרים: **שטעו שמכריון.** כדמפרש שיש עשה שאין פלא להמתין משך ימי הכרזה כגון לברנא למוזני ולקטניה: **לברנא.** לפרוע למלך כסף גולגולת היתומים: **משום דקרו לכו כו'. גנאי** וחרפה היא להם כשקונים נכסים שצית דין מוכרין לפי שנחמת דוקא שהטעה לחז' את היתומים או אם הלוה לוקחים ללוקחות בזול ומכרין אותן וקורין להן אבלי שדות הכרזה: **לאחרא.** סמוך למיתה אציהן שלא ירכזו: **דמקרב שוקא.** יומא דשוקא: **אילונית.** טעם הקרוב להמתיק אגרותיו בלע"ז: **וזוה חריפא.** ממחר לצדל לפי שהכל לריבין לכן נבזיזין מעות ואין מקפידין להן בנאשאי: **שניה לסיכרא.** שם מקום: **מהו לאמטויי.** שיש לחוש שלא תטעב הספינה: **בתני' השנייה.** שניה לעניות שפ' מדברי סופרים המפורש ציבמות צ"ל א"ל (דף סו.) אין לה כתובה. מנחמת משום דמעלמה יוצאה. שניה קנסא דרבינן הוה כדלמרינן ציבמות צפרק יש מותרות (דף פה.) מפני שהיא מרגילתו לנושאה שאינה מפקדת כלום בנשואיה שאינה נפסלת בהן וולדה שור. בנשואיה משום דמקח טעומ הוא: **ולא פירות.** דין פירות והוא פירקונה שמקני חכמים תחת פירות נכסי מלוג שהוא אוכל אין לה ואם נצית אינו חייב לפדותה דתנאי כתובה ככתובה ויזון דאין לה כתובה אין לה תנאי מובה. ויזוהית פירות דאמרי כלומר אף לא פירות אם אכלן אין משלם לה פירות נכסי מלוג שאכל וזע"ג דקיימא לן בצפרקין דלעיל (דף עו.) מקני פירקונה תחת פירות נכסי מלוג שהוא אוכל כדמתי' לא כתיב לה אם תשחזאי אפרקיקן חייב לפדותה והאי לא קרינן לה ואותבינן לי לאינתו אפי' הכי לא ישלם פירות דתנאי כתובה ככתובה וכי היכי דקנסוה רבינן דלא גביא נכסי אף צרול שהכניסה לו משלה במזות כתובה קנסוה נמי דלא תגבה מיניה פירות שאכל בתנאי כתובה של פירי שהוא תנאי צית דין שאינו כמזב צטרק הכתובה ואף דין פירות וכן מוונת נמי תנאי כתובה נינהו ולקמן צפרק צברא (דף קו.) אמרינן כיצד אמרו ממאנת אין לה מוונת אי אמה יכול לומר ציושצת

לעוי רש"י

מובן רש"י

שום היתומים שלשים יום. צ"ד היורדים לנכסי יתומים ומכרין הנכסות לבעל חוב שמין את הקרקע ומכרין לו יום כל הרוצה לקח יבא וקח (וערובי בא.) לברנא. לפרוע כסף גולגולת למלך ולמוזני. מוכרין אלמנה והטעם שצ"ד מוכרין בנכסי יתומין ולקבורה. לקבור את המת וצ"ד קח וצ"ד יעיל דעיל (יבמות דף ע"ב.) נכסי יתומים. כפי יתומים בלא אכרואת. לפי שאין פלא ויבין וכו' שאין שות ומתין לרבי (וערובי ע"ב.) דמקני רוחא דימתי לא משהית מלחמא לן ויבמות שטר המלך וכן חסרון מוונת ולמין המת וצ"ד קטנה. הממאנת. קטנה יתומה שהשולחה אמה לדעתה אחר חמשים יובלם למלך. דמן המורה אין מעשה קטנה כלום. ואמה איה זוכה בה לכתובה. וכן הוה דמקון נשואין ליתומים שלא יגנו בה מנהג הפקר ושמירה בעלה. והם אמרו דקני לה במילין אין לה כתובה ואף מה שהמיתה וכן בגזויהתיה ושחלקן ככתובהה וכל שכן מאתים שמקני אשה. משום דבעל כרחיה נשקא (יבמות דף ע"ב.) שנית לעריות שגזרי חכמים בצ"ד יבמות (כ.) אין לה כתובה. דקנסת הוא דקנסתו לא מפני שמרגילתו עליה כדלמרינן ציבמות והאילונית. ודבריהם דלא ליה לישן אל. אין לה כתובה שמקני פירות. ולאו אדעתא דהכי נכרי. וזע"ג דכי מלה היא דמיה דלא למיפקה צדי טענת הוה. מחלה בעעות הוה ממלה (יבמות סו.) ולא פירות. נכסים שפלו לה קנינה אחר ששאה. מקני חכמים שהעל אוכל פירות. ולה מקני חמתיקן שאם נצית חייב לפדותה משלג. ואלו אף על פי שאין לה מקני חמתיקן שאם נצית לה כתיבה ככתובה לא יפדוה לה חמתיקן וזוהי חריפא רבינא וזמי יתמא בר אחתיה הוה לדידיה נמי חמרא הוה קמוסק ליה לסיכיא אתא לתמייה דרב אשי א"ל מהו לאמטויי בהון א"ל זיל לא עדיף מדידך: **מתני' ההמאנת** השניה והאילונית אין להן כתובה ולא פירות ולא מוונת ולא בלאות אם מתחלה נשאר לשם אילונית יש לה כתובה לישראל בת ישראל לנתין ולמוזני יש להם כתובה: **גב' רב תני קטנה יוצאה בגט אין לה כתובה בגט אין לה כתובה בגט יש לה כתובה ואזדא שמואל למעמיה דאמר שמואל ממאנת אין לה כתובה יוצאה בגט יש לה כתובה ממאנת לא פסלה מן האחין ה"ל פסלה מן הכהונה יוצאה בגט פסלה מן האחין ופסלה מן הכהונה ה"ל ממאנת אינה צריכה להמתין שלשה חדשים יוצאה**

תוספות ר"ד (המשך)

ורשאי הא דמרחק: ר"כ הוה בידי שברא דר"ס ב"ח יתמא שהייה עד ריגלא אמר אפי' דההי ב"ד איצטא כעין קורא קצת ריגלא מייתי ליה וזו חריפא שיהי' דהי' צריך למכור ששאה רבינא הוה בידיה חמרא דרבינא וזמי יתמא בר אחתיה הוה לדידיה נמי חמרא הוה קמוסק ליה לסיכיא אתא לתמייה דרב אשי א"ל מהו לאמטויי בהון א"ל זיל לא עדיף מדידך: **מתני' ההמאנת** השניה והאילונית אין להן כתובה ולא פירות ולא מוונת ולא בלאות אם מתחלה נשאר לשם אילונית יש לה כתובה לישראל בת ישראל לנתין ולמוזני יש להם כתובה: **גב' רב תני קטנה יוצאה בגט אין לה כתובה בגט אין לה כתובה בגט יש לה כתובה ואזדא שמואל למעמיה דאמר שמואל ממאנת אין לה כתובה יוצאה בגט יש לה כתובה ממאנת לא פסלה מן האחין ה"ל פסלה מן הכהונה יוצאה בגט פסלה מן האחין ופסלה מן הכהונה ה"ל ממאנת אינה צריכה להמתין שלשה חדשים יוצאה**

תחתיו שהרי בעלה חייב צמזומיה אלא שאם הלך למדינת הים ולותמה ואלכלה ועמדה ומילאנה אינו משלם: **ולא בנלות.** שחקי גדלים שהביאה לו בשוקא ולבשן הוא אינו מחזיק לה צמזומיה: **אלמנה לכהן גדול.** יש לה כתובה מפני שהיא פסולה וולדה פסול על ידי נשואין לפיכך צויה מרגילתו אלא הוא מרגילה ומשדלה לישנא לו לפיכך קנסו אותו ליתן כתובה: **גב' רב תני קטנה יוצאה בגט אין לה כתובה בגט אין לה כתובה בגט יש לה כתובה ואזדא שמואל למעמיה דאמר שמואל ממאנת אין לה כתובה יוצאה בגט יש לה כתובה ממאנת לא פסלה מן האחין ה"ל פסלה מן הכהונה יוצאה בגט פסלה מן האחין ופסלה מן הכהונה ה"ל ממאנת אינה צריכה להמתין שלשה חדשים יוצאה**

למשקלי' בהדאי מי חיישין לאונסא דאחרי' אי א"ל זיל לא עדיף מדידך: **מתני' ההמאנת** השניה והאילונית אין להן כתובה ולא פירות ולא מוונת ולא בלאות. ואם נשאה מתחילה לשם אילונית י"ל כתובה אלמנה לכ"ג גי' מ"ג לישאל בת ישראל לנו"מ י"ל כתובה. פי' ממאנת והשני' ואילונית א"ל כתובה הממאנת משום דמעמיה יוצאה ואילונית מפני שהוא מקיט' ושרי לערובה קנסוה כדאמרין בפ' י"ב מפני שהיא מרגילתו לנושאה שאינה מפקדת כלום בנשואיה חללי שאינה נפסלת בלא לברנה ולדה נכסי כו'. רב תני קטנה יוצאה בגט אין לה כתובה שמואל למעמיה דאמר שמואל ממאנת אין לה כתובה יוצאה בגט יש לה כתובה ממאנת לא פסלה מן האחין ה"ל פסלה מן הכהונה יוצאה בגט פסלה מן האחין ופסלה מן הכהונה ה"ל ממאנת אינה צריכה להמתין שלשה חדשים יוצאה

מכרין קיים לא קשיא כאן ברכיים שאין מכריון עליהם והשטרות והמטלטלין וטעמא מאי אמר עילא עבדים שטרי מוזן כדלמא שטרי חליפה ומאזנין שטרי צדוקין נראה לו דקרי אגרת מה שצ"ד שנמקום זה שולחין אגרותיו לצ"ד אחר לשום ולמוזן לפלוני אבל הכא לא חפסר לפרושי האי ולעיל בשלהי אף על פי (דף סד.) כותבים אגרת מרד על ארוסה. מ"ר: **אלו דברים שאין מבריון עליהם העבדים והשטרות והמטלטלים.** אית לן לאוקמא האי מוטלטלין ושטרות כגון שיהיה להם לכתובה ח"נ דתפסן ממייס דאי לאו הכי לא גביא לכו לא אשה ולא בעל מוט: **והאילונית אין לה בתובה.** ואין לדייק הא גיטא בעיא דפרישית צפרק המדיד (לעיל ע"ב): **ולא מוונת.** לא תימא שניה דאין מהימא אית לה לאחרא אלמנה לכ"ג דאית לה לאחרא מיתה לית לה מחיים דלמא תתעבד גביה כדלמרי' גיט מותרות (יבמות דף פה.) וסו' כ"ש הך דלית לה לאחרא מיתה (דמחיים נמי אית לה) ולא תימא נמי דמחיים לית לה אבל לאחרא מיתה אית לה כאלמנה לכ"ג דהא דלית אית קמיני גיט מותרות (ג"ו סו') אלמנה לכ"ג אית לה מוונת שניה אין לה מוונת ויש לה מוונת דקאמרי היינו בעל כרחך לאחרא מיתה ודמחיים דהכי אמרינן שניה דאין לה: **ולא בלאות.** צנקוס אחר פרש"י מה שנתר ממשקי הנגדעין ואומר רבי דא"כ ה"ל למימר בלאותיה קיימין כדלמרינן בכל דוכתא לעיל בפ' אע"פ (דף סו.) ועוד הא בנלות היינו בעל כרחיה מה שזלה ולא שחקים שנתר מלמרינן בנמרה דממלאת אי דליתנהו אידי ואידי שקלא. מ"ר: **רב תני קטנה יוצאה בגט.** פי' בתמתי': **אינה צריכה להמתין.** להאיא לישנא דגור שמואל צונת דקטנה בשלהי ד' אמות (יבמות דף לז.) וסו' דמיתלפא בגדולה הכא שאני דמילאנה מוכיח עליה: **תנינא**

כל דובין מבי דינא אדעתא למיפק ליה קלא הוא דובין קמ"ל: רשב"ג אומר כו': ועד כמה אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת עד פלוגא תניא נמי הכי אמר רשב"ג ב"ד שמכרו שוה מאתים במנה או שוה מנה במאתים מכרין קיים אמר אמימר משמיה דרב יוסף א"ב"ד שמכרו בלא הכרזה נעשו כמו שטעו בדבר משגהו והוזרין נעשו ודאי טעו דתנן א"ב"ד ששם היתומין שלשים יום: ושם ההקדש ששים יום ומכריון בבקר ובערב אי מההיא הוה אמינא ד"מ שליח אבל ב"ד לא קמ"ל איתיה רב אשי לאמימר שום הדינין שפחתו שותות או הותירו שותות מכרין בטל הא שוה בשוה מכרין קיים מאי לאו דלא אכרוו לא בדאכרוו הא מדסיפא בדאכרוו הוי רישא בדלא אכרוו דקתני סיפא אם עשו אגרת בקורת אפי' מכרו שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה מכרין קיים אלא לעולם בדלא אכרוו ולא קשיא דכאן ברכיים שמכריון עליהן כאן ברכיים שאין עליהן העבדים והמטלטלין והשטרות עבדים טעמא מאי שמא ישמעו ויברחו מטלטלין ושטרות שמא יגנבו ואיבעית אימא כאן בשעה שמכריון כאן בשעה שאין מכריון דאמרי נהרדעי לברנא למוזני ולקבורה מובנינן בלא אכרואת ואב"א כאן במקום שמכריון כל כתובין שאין מכריון דאמר רב נחמן מעולם לא עשו אגרת בקורת בנהרדעא סבור מינה משום דבקיאי בשומא א"ל רב יוסף בר מניומי לדידי מיפרשא לי מיניה דרב נחמן משום דקרו להו בני אבלי נכסי דאכרואת אמר רב יהודה אמר שמואל מטלטלין של יתומים שמין אותן ומכרין אותן לשווקים ולא פליגי הא דמיקרב שוקא הא דמרחק שוקא רב כהנא הוה בידיה שכרא דרב משרשא בר חילקאי יתמא שהייה עד ריגלא אמר אע"ג דנפל ביה איצטא מיייתי וזוה חריפא רבינא הוה בידיה חמרא דרבינא וזמי יתמא בר אחתיה הוה לדידיה נמי חמרא הוה קמוסק ליה לסיכיא אתא לתמייה דרב אשי א"ל מהו לאמטויי בהון א"ל זיל לא עדיף מדידך: **מתני' ההמאנת** השניה והאילונית אין להן כתובה ולא פירות ולא מוונת ולא בלאות אם מתחלה נשאר לשם אילונית יש לה כתובה לישראל בת ישראל לנתין ולמוזני יש להם כתובה: **גב' רב תני קטנה יוצאה בגט אין לה כתובה בגט אין לה כתובה בגט יש לה כתובה ואזדא שמואל למעמיה דאמר שמואל ממאנת אין לה כתובה יוצאה בגט יש לה כתובה ממאנת לא פסלה מן האחין ה"ל פסלה מן הכהונה יוצאה בגט פסלה מן האחין ופסלה מן הכהונה ה"ל ממאנת אינה צריכה להמתין שלשה חדשים יוצאה**

מכרין קיים לא קשיא כאן ברכיים שאין מכריון עליהם והשטרות והמטלטלין וטעמא מאי אמר עילא עבדים שטרי מוזן כדלמא שטרי חליפה ומאזנין שטרי צדוקין נראה לו דקרי אגרת מה שצ"ד שנמקום זה שולחין אגרותיו לצ"ד אחר לשום ולמוזן לפלוני אבל הכא לא חפסר לפרושי האי ולעיל בשלהי אף על פי (דף סד.) כותבים אגרת מרד על ארוסה. מ"ר: **אלו דברים שאין מבריון עליהם העבדים והשטרות והמטלטלים.** אית לן לאוקמא האי מוטלטלין ושטרות כגון שיהיה להם לכתובה ח"נ דתפסן ממייס דאי לאו הכי לא גביא לכו לא אשה ולא בעל מוט: **והאילונית אין לה בתובה.** ואין לדייק הא גיטא בעיא דפרישית צפרק המדיד (לעיל ע"ב): **ולא מוונת.** לא תימא שניה דאין מהימא אית לה לאחרא אלמנה לכ"ג דאית לה לאחרא מיתה לית לה מחיים דלמא תתעבד גביה כדלמרי' גיט מותרות (יבמות דף פה.) וסו' כ"ש הך דלית לה לאחרא מיתה (דמחיים נמי אית לה) ולא תימא נמי דמחיים לית לה אבל לאחרא מיתה אית לה כאלמנה לכ"ג דהא דלית אית קמיני גיט מותרות (ג"ו סו') אלמנה לכ"ג אית לה מוונת שניה אין לה מוונת ויש לה מוונת דקאמרי היינו בעל כרחך לאחרא מיתה ודמחיים דהכי אמרינן שניה דאין לה: **ולא בלאות.** צנקוס אחר פרש"י מה שנתר ממשקי הנגדעין ואומר רבי דא"כ ה"ל למימר בלאותיה קיימין כדלמרינן בכל דוכתא לעיל בפ' אע"פ (דף סו.) ועוד הא בנלות היינו בעל כרחיה מה שזלה ולא שחקים שנתר מלמרינן בנמרה דממלאת אי דליתנהו אידי ואידי שקלא. מ"ר: **רב תני קטנה יוצאה בגט.** פי' בתמתי': **אינה צריכה להמתין.** להאיא לישנא דגור שמואל צונת דקטנה בשלהי ד' אמות (יבמות דף לז.) וסו' דמיתלפא בגדולה הכא שאני דמילאנה מוכיח עליה: **תנינא**

הנושא את האשה פרק שנים עשר כתובות קב.

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פ"ב מה' אשת ה' יג ופ"ו מה' ומה' ה' ח' טושיע אה"ע סימן נ"א:
 ב מ"י פ"א מה' בורות ה"ו טושיע יו"ד ס' שה ספ"ד:
 ג מ"י פ"ב מה' מילה ו'ה' ה' א' פ"מ ע"ש נד טושיע ח"מ ס' קטו ע"ף ד':

תוספות ר"ד

כתיבה זו הלוחו אלא בינו לבינו בלא דבר ועכשו בא להודות לו כן הוא אם הודה לו בכתב כמו שהורה לו כתב ולא אלימא הודאת כתיבתו מהודאת פיו דכתי" הוא כאילו הודה לו בפני עדים דמי אבל לא אלימא כמ"ד להו אתם עדי וק"ל דר"ל ור"י הלכתא כר"י. ע"ש בע"ר נ"ב בס"ה:

לא בשטרי פסיקתא. החתן והכלה פוסקין תנאים שנייהם שני עדים והעדים חותמים עדות גמורה. וז"ל מ"י פ"ב מה' אשת ה' יג ופ"ו מה' ומה' ה' ח' טושיע אה"ע סימן נ"א:
לכרר לו כהן. הוא ימננו לכהן לכהן שיעבדו לאורייתא ולא וזהו ליה כמעיד עדים וחוממים אמאי אין בנו פדוי: **שמה יאמרו פודין.** את הכבוד בשטרי חוב שיש לו על אחר ומסרו לכהן בפדיונו דלמי למימר ומה לי האי שטרא ומה לי האי שטרא ואזן תנן במסכת בכורות^(א) אין פודין לא צענדים ולא בשטרות ולא בקרקעות וילפינן לה התם מקראי נפרק יש צבור לנחלה: **לאחר חיתום שטרות.** תחת החיתום העדים כתוב פלוני ערב וזהו החומר המורה דבכר: **גובה מנכסים בני חורין.** המלוה מן הערב ולא מנכסים משועבדים כיון ללאחר חיתום השטר הוא היחל לה כמלוה על פה: **אליבא דבן ננס כולי עלמא לא פליגי.** כלומר כנס שפיר קאמרת דר' יוחנן כרבי ישמעאל ולא כן ננס דמורה רבי יוחנן לבנן ננס פטור דהשתא ומה ערב דשיעבדו לאורייתא הוא דכתיב^(ב) א"כ איבערנו (בבב"ש פ"ג) כי ליכא עדים פטור כ"ש כה"ג:
 רבבי ישמעאל וריש לקיש דאמר כבן ננס אליבא דבן ננס כ"ע לא פליגי כ"י

לא בשטרי פסיקתא וכדרב גידל רב גידל אמר רב כמה אתה גותן לבנך כך וכך וכמה אתה גותן לבתך כך וכך ועמדו וקידשו יקנו הן הן הדברים הנקנין באמירה **תא שמע**^(א) כתב לכהן שאני חייב לך חמש סלעים חייב ליתן לו חמש סלעים ובנו אינו פדוי שאני התם דמשועבד ליה מדאורייתא אי הכי אמאי כתב כדי לברר לו כהן אי הכי בנו אמאי אינו פדוי כדעולא רבא אמר בנו אינו פדוי גזירה שמוא אמרו פודין בשטרות אמר רבא כתנאי^(ב) ערב היוצא אחר חיתום שטרות גובה מנכסים בני חורין מעשה בא לפני רבי ישמעאל ואמר גובה מנכסים בני חורין אמר לו בן ננס אינו גובה לא מנכסים בני חורין ולא מנכסים משועבדים אמר לו למה אמר לו הרי שהיה חונק את חבירו בשוק ומצאו חבירו ואמר לו הנח לו ואני אתן לך פטור שלא על אמונתו הלוחו לימא רבי יוחנן דאמר כי

דמילתא לפדיון בנו הוא דקאמר ולעולם אית ליה דר' יוחנן. מ"י פ"ב מה' אשת ה' יג ופ"ו מה' ומה' ה' ח' טושיע אה"ע סימן נ"א:
מילתא דמילתא פדיון בנו הוא דקאמר ולעולם אית ליה דר' יוחנן. מ"י פ"ב מה' אשת ה' יג ופ"ו מה' ומה' ה' ח' טושיע אה"ע סימן נ"א:
היטב אלא ואני ערב בעלמא כעין שלמעלה והשתא משמע הכא דערב היולא אחר חיתום שטרות משום דהשתא שנועה ערב בשעת מתן מעות וקשה לרבי דלא משמע הכי בסוף פ"ג דגיטין (דף נ"א) וס"ל דאמרינן התם דבעי רמי דר' חמא היו מוחזקין בטבולא שהיא שלה וגט כתוב עליה והרי היא יולאה מתחת ידו כו' מהו מי אמרינן אקנינא אקנינא ניהליה או דלמא כו' ובעי למיפסע רבא מערב היולא אחר חיתום שטרות גובה מנכסים בני חורין אלמא דחייב משום דשיעבד נפשיה כשחתם עלמו בשטר ומשום הכי פשיט שפיר דהא האי שטרא כשחתם בו הערב לאחר זמן כבר היה מסור למלוה והיאך נכסי הערב משועבדין בו והא בעינן ספר מקנה אי לאו דאקנינא ניהליה מלוה לערב וחתם והדר מסר ניהליה ואי מטעם הודאה מיחייב א"כ לא לרין שהיא קנוי לערב ואומר רבי יוחנן דהולא מחמת הודאה מיחייב והכי פשיט רבא דאי אמרת דשלתא בעלמא קני כה"ג משום הכי מיחשב הודאה דאלימא מילתא דשטר ומשיבא הודאה אלא אי אמרת בעלמא לא מיחייב כה"ג אס כן הכא נמי לא אלימא מילתא דהאי שטרא ולא חשיב הודאה. מ"י פ"ב מה' אשת ה' יג ופ"ו מה' ומה' ה' ח' טושיע אה"ע סימן נ"א:
אליבא דבן ננס כולי עלמא לא פליגי. כלומר כנס שפיר קאמרת דר' יוחנן כרבי ישמעאל ולא כן ננס דמורה רבי יוחנן לבנן ננס פטור דהשתא ומה ערב דשיעבדו לאורייתא הוא דכתיב^(ב) א"כ איבערנו (בבב"ש פ"ג) כי ליכא עדים פטור כ"ש כה"ג:
 רבבי ישמעאל וריש לקיש דאמר כבן ננס אליבא דבן ננס כ"ע לא פליגי כ"י

לא בשטרי פסיקתא. החתן והכלה פוסקין תנאים שנייהם שני עדים והעדים חותמים עדות גמורה. וז"ל מ"י פ"ב מה' אשת ה' יג ופ"ו מה' ומה' ה' ח' טושיע אה"ע סימן נ"א:
לכרר לו כהן. הוא ימננו לכהן לכהן שיעבדו לאורייתא ולא וזהו ליה כמעיד עדים וחוממים אמאי אין בנו פדוי: **שמה יאמרו פודין.** את הכבוד בשטרי חוב שיש לו על אחר ומסרו לכהן בפדיונו דלמי למימר ומה לי האי שטרא ומה לי האי שטרא ואזן תנן במסכת בכורות^(א) אין פודין לא צענדים ולא בשטרות ולא בקרקעות וילפינן לה התם מקראי נפרק יש צבור לנחלה: **לאחר חיתום שטרות.** תחת החיתום העדים כתוב פלוני ערב וזהו החומר המורה דבכר: **גובה מנכסים בני חורין.** המלוה מן הערב ולא מנכסים משועבדים כיון ללאחר חיתום השטר הוא היחל לה כמלוה על פה: **אליבא דבן ננס כולי עלמא לא פליגי.** כלומר כנס שפיר קאמרת דר' יוחנן כרבי ישמעאל ולא כן ננס דמורה רבי יוחנן לבנן ננס פטור דהשתא ומה ערב דשיעבדו לאורייתא הוא דכתיב^(ב) א"כ איבערנו (בבב"ש פ"ג) כי ליכא עדים פטור כ"ש כה"ג:
 רבבי ישמעאל וריש לקיש דאמר כבן ננס אליבא דבן ננס כ"ע לא פליגי כ"י

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה תנאי דה"ל ע"ש ד"ה אליבא: (ב) ע"ש ד"ה אליבא. וקשה לה הקוגטרס הו"ל ומוקי לה להאי:

מוסר פסיקתא

בשטרי פסיקתא. התנאים שנייהם שני עדים והעדים חותמים עדות גמורה. וז"ל מ"י פ"ב מה' אשת ה' יג ופ"ו מה' ומה' ה' ח' טושיע אה"ע סימן נ"א:
לכרר לו כהן. הוא ימננו לכהן לכהן שיעבדו לאורייתא ולא וזהו ליה כמעיד עדים וחוממים אמאי אין בנו פדוי: **שמה יאמרו פודין.** את הכבוד בשטרי חוב שיש לו על אחר ומסרו לכהן בפדיונו דלמי למימר ומה לי האי שטרא ומה לי האי שטרא ואזן תנן במסכת בכורות^(א) אין פודין לא צענדים ולא בשטרות ולא בקרקעות וילפינן לה התם מקראי נפרק יש צבור לנחלה: **לאחר חיתום שטרות.** תחת החיתום העדים כתוב פלוני ערב וזהו החומר המורה דבכר: **גובה מנכסים בני חורין.** המלוה מן הערב ולא מנכסים משועבדים כיון ללאחר חיתום השטר הוא היחל לה כמלוה על פה: **אליבא דבן ננס כולי עלמא לא פליגי.** כלומר כנס שפיר קאמרת דר' יוחנן כרבי ישמעאל ולא כן ננס דמורה רבי יוחנן לבנן ננס פטור דהשתא ומה ערב דשיעבדו לאורייתא הוא דכתיב^(ב) א"כ איבערנו (בבב"ש פ"ג) כי ליכא עדים פטור כ"ש כה"ג:
 רבבי ישמעאל וריש לקיש דאמר כבן ננס אליבא דבן ננס כ"ע לא פליגי כ"י

דמילתא לפדיון בנו הוא דקאמר ולעולם אית ליה דר' יוחנן. מ"י פ"ב מה' אשת ה' יג ופ"ו מה' ומה' ה' ח' טושיע אה"ע סימן נ"א:
היטב אלא ואני ערב בעלמא כעין שלמעלה והשתא משמע הכא דערב היולא אחר חיתום שטרות משום דהשתא שנועה ערב בשעת מתן מעות וקשה לרבי דלא משמע הכי בסוף פ"ג דגיטין (דף נ"א) וס"ל דאמרינן התם דבעי רמי דר' חמא היו מוחזקין בטבולא שהיא שלה וגט כתוב עליה והרי היא יולאה מתחת ידו כו' מהו מי אמרינן אקנינא אקנינא ניהליה או דלמא כו' ובעי למיפסע רבא מערב היולא אחר חיתום שטרות גובה מנכסים בני חורין אלמא דחייב משום דשיעבד נפשיה כשחתם עלמו בשטר ומשום הכי פשיט שפיר דהא האי שטרא כשחתם בו הערב לאחר זמן כבר היה מסור למלוה והיאך נכסי הערב משועבדין בו והא בעינן ספר מקנה אי לאו דאקנינא ניהליה מלוה לערב וחתם והדר מסר ניהליה ואי מטעם הודאה מיחייב א"כ לא לרין שהיא קנוי לערב ואומר רבי יוחנן דהולא מחמת הודאה מיחייב והכי פשיט רבא דאי אמרת דשלתא בעלמא קני כה"ג משום הכי מיחשב הודאה דאלימא מילתא דשטר ומשיבא הודאה אלא אי אמרת בעלמא לא מיחייב כה"ג אס כן הכא נמי לא אלימא מילתא דהאי שטרא ולא חשיב הודאה. מ"י פ"ב מה' אשת ה' יג ופ"ו מה' ומה' ה' ח' טושיע אה"ע סימן נ"א:
אליבא דבן ננס כולי עלמא לא פליגי. כלומר כנס שפיר קאמרת דר' יוחנן כרבי ישמעאל ולא כן ננס דמורה רבי יוחנן לבנן ננס פטור דהשתא ומה ערב דשיעבדו לאורייתא הוא דכתיב^(ב) א"כ איבערנו (בבב"ש פ"ג) כי ליכא עדים פטור כ"ש כה"ג:
 רבבי ישמעאל וריש לקיש דאמר כבן ננס אליבא דבן ננס כ"ע לא פליגי כ"י